

Đ I Đ O TAM K PH Đ
TÒA THÁNH TÂY NINH

PH NG CHÂM HÀNH Đ O

Số n Gi
Th ng Đ u S LÊ V N TRUNG

H i Thánh Gi B n Quy n

Gi y xu t b n S 2909 BTT/BC3/XB ngày 12-10-1964

Tái b n n m Canh Tu t 1970

M C L C

- L i T a

I. Gi Đ o

1. Làm lành lánh d
2. Trau gi i c h nh

- Khiêm nh ng
- Nh n n i
- Thu n hòa
- Kiên tâm
- Thanh liêm

II. Ng i trong Đ o ph i i ãi nhau th nào?

1. Tín Đ
2. Ch c s c

III. Đ i v i ng i ngo i giáo

1. Đ i v i quan viên ch c s c
2. Đ i v i ng i khác Đ o
3. Đ i v i ng i ngh ch Đ o

IV. Ph thông Thiên Đ o

1. Thuy t Đ o
2. Khai Đ àn

V. Ph i n ng h u àn

VI. Đ i u l h u àn

VII. Ph i xem sách kinh, lu t l

VIII. Ph i xem sách kinh th nào?

L i T a

Thì t t ng, Đ o nào c ng d y lánh d làm lành. Ch ngh a m i Tôn Giáo th y u cao th ng; nh ng n u ng i hành o không noi theo m t ph ng châm nào cho chánh áng, t c nhiên Đ o cao th ng c ng hóa ra nh hèn, r i lâu i m i Chánh Truy n ph i m t.

*Tôi v n không t ng vì t v n, l không nên làm sách, song ngh vì trách nhi m n ng n , s d ph i l c l c quy n sách "**Ph ng Châm Hành Đ o**" n y, mong r ng ch Đ o H u l ng phái nam n nh t tâm hành s theo qui t c chu n th ng, thì r t may m n cho n n Đ o, mà l i c ng là m t i u hân h nh cho tôi l m ó.*

M i l n thuy t Đ o, ch v Thiên Phong c ng nên em quy n sách n y ra c cho ch Tín Đ nghe, r i gi i rành thêm cho m i ng i d hi u.

Tòa Thánh Tây Ninh, ngày 29 tháng 2 n m M u Thìn

**Th ng Đ u S
LÊ V N TRUNG**

I. GI Ớ

K H Ng n n y là bu i hi p Tam Giáo làm m t, h u em v c n b n cho hi p l tu n h n; **Đ c Ng c Hoàng Th ng Đ** l i dùng huy n đi u Tiên Gia giảng c giáo Đ o; th thì chúng ta l y làm h u duyên h u ph c m i sanh nh m i Đ o m ; muôn n m ngàn ki p m i có m t l n nh v y; n u ch ng thành tâm tu ni m thì r t u ng cho c h i n y l m ó.

Nh p môn c u Đ o là làm lành lánh d , d ng tánh tu tâm, l p công b i c, c u nh n sanh; ch không ph i vào Đ o l y ph n ông, r i k t phe l p ng mà chúng hi p cô cùng là xui m u làm lo n. K vào Đ o ch m u vi c qu y nh v y là mu n gây r i cho n n Đ o, t c là k ngh ch Đ o ó.

Mu n gi Đ o cho tr n b n ph n, ng i nh p môn r i ph i do theo "Tân Lu t" l i c n ph i "Làm lành lánh d " và "Trau gi i c h nh".

1. Làm lành lánh d

Có ng i thu nay không làm i u chi b t nh n th t c, c m t lòng th t n ngay; nh v y có g i là *làm lành lánh d* không? Không âu. Ng i y ch bi t có *lánh d* mà thôi, ngh a là ch có bi t gi m c công bình (1) c a nh n lo i v y thôi, ch ch a có chi g i là *làm lành*.

Mu n tr n hai ch *làm lành*, ph i c u nhân th . Kinh Ph t d y c u nhân th mà không gi i rành là sao, thành ra nhi u v tu hành không ý n, ch bi t có m t phép *t bi thanh t nh* là g c.

Sao g i là c u nhân th ? C u nhân th là c u c p nh ng ng i ng h i kh n cùng, ho n n n; ai ói mình cho n, ai khát mình cho u ng, ai au mình giúp thu c, ai thác mình thí hòm, ai l c n o mình ch ng, ai bu n r u mình an i, ai ki n th a tranh u mình ki m ch c gi i hòa; b t c u b i l cho hành khách t i n b qua l i; in thí kinh i n, thiên th cho m i ng i coi theo h u c i tà qui chánh, vân vân... V y m i g i là c u nhân th , song ch ng nên b t c p mà c ng ng cho thái quá. B t c p là khi nào mình giúp ng i không tr n, có tr c không sau, làm cho ng i sau r i c ng ph i kh n cùng, ho n n n nh tr c v y. Thái quá là ng ai giúp n y, không xét coi k y áng giúp hay ch ng, vì i l m ng i gi d i, quanh n m ch l i n i ng i nh n thi n mà no c m m áo. Giúp cho nh ng k y t c là giúp cho h d b làm bi ng, t i n th không, t c là ch ng ác cho h v y. V l i, c u nh n th ph i tùy d n tùy s c m i ng; giàu c u theo ph n giàu, nghèo c u theo ph n nghèo; theo l i gi i tr c kia, c u nh n th có nhi u cách; có c a thí c a, không c a thí công; c a công ví ng thi t lòng, cân l i c ng ng âm ch t.

---

(1) M c công bình ch gom vô câu n y: "Vi c chi mình không mu n, thì mình ch ng nên làm vi c y cho ai". Bao gi mình l i mu n vi c đ n cho mình; th thì mình ch ng nên làm đ v i ai c . Cho nên không làm đ là gi m c công bình v y thôi, ch ch a g i là lành ng.

2. Trau gi i c h nh

Ng i gi Đ o không nh ng làm lành lánh d là , l i còn ph i trau gi i c h nh thì nh n cách m i hoàn toàn. Đ c h nh là i u c n nh t c a b c tu hành. Thành Tiên, thành Ph t c ng nh c h nh, vì thu nay ch a t ng nghe có Tiên Ph t nào mà không hoàn toàn c h nh. Thái Th ng khuyên l p c, Kh ng Thánh d y tu thân, l p c tu thân là c n b n c a Tôn Giáo. Mu n v n b c h nh, ngoài ra o Tam Cang Ng Th ng (1) ta l i c n ph i gi sao cho ng khiêm nh ng, nh n n i, thu n hòa, kiên tâm, thanh liêm, thì m i g i là kh c k (2), m i g m ghé ng ph m v Th n Tiên v y.

Khiêm nh ng

Sao g i là khiêm nh ng? Khiêm nh ng là h mình nh ng ng i, t ng ng i trên mình v y. Đ ng Chí Tôn có d y r ng: "*H nh khiêm nh ng là h nh yêu d u c a Th y... Các con ph i cho khiêm nh ng m i r i thiên h ng*".

K tài s mà bi t khiêm nh ng, ng i bác h c m i vui d d t đều; ng i bác h c mà bi t khiêm nh ng, k tài s m i em lòng m n ph c. Nên bi t r ng đ u mình tài cao trí sáng n b c nào i n a, c ng có ng i khá gi i h n mình. V l i, n u em cái s c h c h u h n c a mình mà so sánh v i bi n Thánh minh mông, r ng nhu th m th m thì có th m thấp vào âu mà mong t c. Vì v y mà Thánh H i n x a có nói: "*H c ch ng nào, càng th y mình đ t ch ng n y*". Thánh H i n x a thì v y, con ng i i nay, ph n nhi u h m mi ng ra à khoe mình gi i, không i ai khen; cái tánh t kiêu y làm cho lòng đ t i t m, có m t mà không bi t th y, có trí mà không bi t suy, vì v y nên h vi c chi c a mình làm, l i chi c a mình th t u cho là ph i c , r i hiu hiu t c, xem ng i nh không có; ai nói c ng không nghe; ai khuyên c ng không n p; ai trách l i không dung.

K t kiêu là ngu xu n thì không quan h chi, vì ã là ngu xu n thì không ai thêm ph c; cho nên k y không làm h i n ai, ch có làm trò cho thiên h c i ch i v y thôi. Đ n nh k t kiêu mà tài gi i thì r t nên nguy hi m, vì k y tài l c chuyên ch c h ng ng i tinh th n y u t r i m t mình làm qu y kéo c b n qu y theo; m t mình ngh sai h i c m t oàn sai c . Có câu r ng: "*Thiên Đ o đnh nhi ích khiêm*". Ngh a là : "*Đ o Tr i ghét y mà thêm v i, ngh a là ghét k t kiêu mà giúp cho ng i khiêm nh ng*". Quý hóa thay h nh khiêm nh ng! Nguy hi m thay tánh t kiêu!

---

(1) Đ o Tam Cang Ng Th ng ã có nhi u sách gi i r i, t ng không c n lu n ra ây cho choán gi y.

(2) Kh c k là th ng mình (la maitrise de soi) là è ép c tánh tình ch ng t t.

Nh n n i

Đ c nh n n i là c nh n nh c. Ng i bi t nh n n i không ua tranh, cãi c v i ai, c gi thái ôn hòa, ai nh o báng không h n, ai chê bai ch ng gi n.

Vì c chi mà hai bên ph i xung t k ch li t nhau, n u m t àng bi t nh n n i thì vì c c ng hóa êm, t nh hai u dây, m t bên th ng, m t bên dùn, thì ch ng h dây t. Nên bi t r ng, nh n n i là không ph i x u, ch mu n xuôi m i vì c mà thôi, cho nên ph ng ngôn có câu: "*M t câu nh n b ng chín câu lành*".

Đ c nh n n i r t c n ích cho m i ng i, nh t là cho ng i hành Đ o, vì ng i hành Đ o th ng hay g p i u khó kh n gay tr , nào là k n y v n n n, nào là ng i kia công kích, n u không nh n n i cho qua bu i, chi cho kh i sanh ra l m cu c d dang b t hòa, mà h b t hòa thì còn mong chi ng i cho c.

Thu tr c có m t ng i trong hàng t Đ c Thích Ca xin i truy n Đ o, Đ c Ph t h i r ng: "N u truy n giáo ng i ta không nghe, còn tr l i m ng nhi c, thì hi n li u sao?"

Th a: "N u ai m ng nhi c, thì t ch c r ng ng i y là ng i t t, vì h không ánh p".

H i: "N u h ánh thì hi n li u sao?"

Th a: "Đ t c ng cho h là lành t t, vì h ch ánh p ch ch a h âm chém".

H i: "N u h âm chém thì hi n li u sao?"

Th a: "Đ t c ng cho h là lành t t, vì h không ành lòng chém t n ch t".

H i: "N u h chém ch t m i li u sao?"

Th a: "Đ t s cho h là ng i n, vì nh h t kh i au n mà thoát c cái xác th t thúi hôi tù túng n y".

y là m t g ng nh n n i chúng ta nên noi theo trong m y mún i truy n Đ o.

Thu n hòa

Sách có câu: "*Đ a l i b t nh nh n hòa*". Ngh a là: "*Đ t l i ch ng b ng ng i hòa*". Cho nên gia ình nào mà ch ng thu n hòa thì gia ình y ch ng ng yên n; ch ng trách v , v h n ch ng, gia o không thành, r i ra l m i u c n ng.

Thân t c nào ch ng thu n hòa, t c là thân t c y ph i m t ni m t ng h o, r i i v i nhau không nh ng là không m t thi t, mà l i còn ch ng tr nhau, trách thi n nhau, ngh ch l n nhau cho t ng tàn c t nh c.

Xã h i nào mà ch ng thu n hòa t c là xã h i y ph i o iên r i r m ch ng chi là tr t t , công bình, r i m nh è y u, trí hi p ngu, lê th phân vân, dân tình ly lo n.

Tôn giáo c ng nh m t gia ình, m t thân t c, m t xã h i v y. Tôn ch Đ o d u cao th ng n âu i n a, n u ng i hành Đ o không c thu n hòa, n n Đ o t c ph i vì ó mà nghiêng . N n Đ o t nh nh n thân, m i ng i hành Đ o ch ng khác nào m t ph n trong thân y. Giác quan, t ng ph th y u n ch u nhau, n ng c y nhau c , thì ng i cùng chung m t Đ o c ng ph i n ch u nhau, n ng c y nhau m i c. Xét n l y r i, ng i ng Đ o ph i bi t th ng nhau, c x cùng nhau cho h t đ thu n hòa, trên d y d i tuân l i, d i khuyên trên vui d , m i vi c chi trong Đ o u chung trí nhau tính bàn r i m i nên c s thì b thi th ã không s sót, mà tình ng Đ o càng thêm m t thi t; nh v y m i tránh kh i "cái h i chia phe l p ng" m i không l i câu " ng Đ o t ng phân".

Tóm l i, ã g i là ng Đ o, ph i b h t nh ng thù hi m ngày tr c mà liên l c nhau, y nhau, ng tâm hi p l c v m t ch Hòa mà lo i u công ích cho nh n sanh, thì Thiên Đ o m i chóng ho ng khai, sanh chúng sau n y m i g i nhu n ân hu .

Kiên tâm

Có ng i thu nay th ng mang ti ng "làm chi không nên vi c". B t câu vi c gì, lúc ban u thì hô hào s t s ng, r i không bao lâu l i th i chí, ngã lòng thành ra cu c bán nhi ph (1): y là t i không hay ch u c c và ch ng bi t kiên tâm (b n lòng). Vi c th mà còn v y, hà hu ng là vi c tu hành kh h nh? Cho nên b c tu hành c n ph i bi t kiên tâm trì chí h n ng i th m i nên cho; khó kh n ph i rán, c c kh ph i cam, thì m i mong gi tròn b n ph n.

Ngh coi, mu n làm quan c n ph i xôi kinh n u s khuya s m nh c nh n t m i n m s p lên m i ng, hà hu ng là mu n t ph m v Th n Tiên, thì b o sao không ph i c n lao kh h nh? Cho nên ng n ng có câu: "Chí công mài s t ch y ngày nên kim".

Ch Đ o h u c n ph i nh c nh nhau v h nh n y cho l m.

---

(1) Bán nhi ph là gi a ng mà b , ngh a là làm không nên vi c.

Thanh liêm

Thánh Nh n có câu: "L y c a trái l thì m t c thanh liêm". Th thì hai ch thanh liêm không nh ng ch v quan viên mà thôi, mà l i ch chung v c dân tình cùng ng i tu ni m n a. Thanh liêm là gì? Là gi mình cho trong s ch, không tham lam c a ai. Làm

quan thanh liêm, tr dân m i công bình, chánh tr c; r i dân s m i kh i vì th l c kim t n mà b k vô l ng è ép. Làm dân mà ng thanh liêm trong x m i kh i lo tr m c p. Làm Đ o mà v n c thanh liêm, thì l ng tâm m i kh i c n r t.

Tài chánh c a Đ o v n là c a chung trong b n o ch không ph i riêng ai; cho nên ng i hành o ch ng phép l y c a chung mà xài riêng cho mình ng.

Ng i nào l i d ng danh Đ o mà th l i; ho c c y quy n th ép bu c ch Tín Đ t n kém vì mình, ho c là thâu a n p thi u, thì m t h n c thanh liêm. H m t c thanh liêm thì bao nhiêu công lao tu ni m c a mình n i Tiên th th y u b bôi xóa. C ch ng i hành o c n ph i cho mình chánh: Nh ph n s mình hay v vi c lý tài, thì xu t phát âu ó c n ph i phân minh; l i c ng ch ng nên t chuyên l y c a chung mà làm vi c chi tùy ý mình; gi ng v y, trên ch ng h v i Đ ng Chí Tôn cùng ch Th n, Thánh, Tiên, Ph t, d i l i ng lòng tin c y c a ch Đ o H u cùng tránh kh i nh ng vi c hi m nghi c a ch v h o tâm thi n tín.

2. Ch c s c

Đ i v i hàng Tín Đ , ch c s c Thiên Phong c n ph i có cái h nh khiêm cung t nh ng; ph i dùng l i d u ng t mà d y d k d i quy n mình; ph i l y nét ôn hòa mình i u nhau; ph i ch khi n thì khi n; không ph i vì c sai ch nên sai, ng làm i u chi quá ph n s mà ra l chuyên quy n. Ch ng nên t cao, t ph ; mình may nh t n c n c u ph m ho c là công c qu dày nên m i c ch c Thiên Phong, bi t âu trong hàng Tín Đ l i không có l m ng i tài cao c tr ng h n mình?

Ch Ch c s c và ch Tín Đ mà i ãi nhau cho có thái ôn hòa th o thu n thì trên không chinh, d i không mịch, y là m t l h i n cho Đ ng Chí Tôn r t long tr ng ó v y.

-
- (1) Giao ti p là lân la lai vãng cùng nhau.
  - (2) Lòng bác ái là lòng i t bi th ng xót sanh linh h n thân mình.
  - (3) Chí thành là m i vì c u l y lòng thành th t mà i ãi nhau trong ng Đ o và ng i.
  - (4) Đ c thi n k thân là lo cho m t mình mình lành mà thôi.
  - (5) Đ i ng là c th y nhân lo i ng m t th v i nhau (Grande Unité humaine).

III. Đ IV ING INGO I GIÁO

---

1. Đ i v i Quan viên Ch c s c

Quan viên ch c s c là b c thay quy n Chánh Ph i u ình vi c chánh tr và hoài b o cu c an bình trong n c. Th thì ph n tôi dân ai l i không kính tr ng quan viên, nh t là k thành tâm tu ni m l i c n ph i k nh từng h n n a. T i sao v y? Vì ng i tu ni m, i v i b c quan viên ch c s c, v n có hai ph ng di n: m t là ph ng di n ng i gi o i v i hàng tr ng th ng; hai là ph ng di n b c th n dân i v i hàng quan l i. Ng i gi o i v i hàng tr ng th ng ph i gi sao cho có l ngh a, khiêm nh ng; trên d y i u ph i o, d i thành th t vâng theo; trên bày i u trái l , d i cung k nh ch i t ; ch nên nói n ng vô l , v t b c lo n hàng. Gi c v y không nh ng ng i trên th ng m n, chúng b n ng i khen, l i còn làm cho r ràng danh Đ o thêm n a.

B c th n dân i v i hàng quan l i c ng không ngoài cái ph m vi l ngh a, khiêm nh ng. Quan viên ch c s c, trong khi hành s , d y i u chi k d i ph i tuân theo, vì ng i thay quy n cho Chánh Ph ; vì l nh ng i t c là vi l nh Chánh Ph , mà l nh Chánh Ph thì ch ng khi nào trái c i ng. Nh ng quy n hành c a quan viên ch c s c c ng không ngoài gi i h n c a Lu t nh cho; d u v y m c d u, n u quan viên nào chuyên quy n áp ch ta, ta ch ng nên ch ng ch i l i l i n, vì n u ch ng ch i l i l i n, qu y ph i gi sau s hay, ch tr c h t ta ã ch u m t ph n l i tr ng trong y. Th nào c ng còn có kêu nài n i quan trên n a, vì lu t pháp Chánh Ph t ra, không nh ng tr ng tr k th ng dân mà thôi, mà l i c ng tr ng tr n ch ch c s c quan viên nào chuyên quy n, trái l .

2. Đ i v i ng i khác Đ o

M t ôi ng i không thông o lý, hay t ng r ng h vào Đ o r i thì ch bi t ng i trong b n Đ o mà thôi, ngoài ra không ch u giao thi p v i ng i khác Đ o, th m chí n i khi th không kh ng làm n chung v i ng i ta n a. T ng v y r t l m; Đ o g c t i lòng bác ái; tôn ch Đ o là c u nh n th , ngh a là c u v t c sanh linh, xót th ng c nh n lo i, ch không ph i riêng ng i trong Đ o mà thôi. Nhi u v ch a vào Đ o là t i ch a rõ tôn ch Đ o Tr i cao th ng th nào, ch bi t âu trong ph n ó l i không có l m b c nh n t o c. Vì v y nên, khi th ng i ngo i Đ o thì r t l m, không giao thi p v i ng i ngo i Đ o là trái tôn ch ó.

3. Đ i v i ng i ngh ch Đ o

B t câu là Đ o nào, h m i khai ra t t ph i g p l m i u gay tr . Khi Đ c Thích Ca truy n Đ o, dân Bà la môn (Brahma) cho là Bàn Môn vì khác chánh giáo Ph t Đ o

bu i y; khi Đ c Lão T truy n Đ o, k ng th i cho là phép mê ho c; khi Đ c Chúa Giê Giu truy n Đ o, nhà Israel g i là c i chánh Đ o, n i b t gi t i, b o sao ngày nay chúng ta l i không ch u l m i u khó kh n gay tr ?

M c tình ai b bai ngh ch Đ o, mi n không chuyên ch cùng không làm i u chi can danh ph m ngh a n ta, thì ta c ng nên gi tròn thái ôn hòa l nghi, r t cu c r i h ph i h mình mà t h i.

V l i, mình vào Đ o là mình ã bi t tôn ch t i cao c a Đ o, ng i ngh ch Đ o là ng i không hi u n, vì "l b t hành b t áo"; th thì ng i bi t Đ o mà ra ua tranh, cãi c v i k không bi t, ã ch ng b ích vào âu l i còn m t ngày gi vô l i.

IV. PH THÔNG THIÊN Đ O

Ch Thiên phong là ng i ã th lãnh m t trách nh m r t l n lao ph thông Thiên Đ o. Ng i ngoài cho Đ o mình ch n chánh cùng ch ng là do n i c ch hành ng c a ng i làm o. Vì v y nên ng i i truy n Đ o c n nh t ph i gi cho tròn ph n s c a mình, m t là làm sao cho sáng Đ o Tr i, hai n a làm g ng cho oàn em b t ch c.

Ng i i truy n Đ o c n ph i t cách tu hành thì nh n tâm m i ph c.

1. Thuy t Đ o

M i l n thuy t Đ o, c theo chánh lý gi i bày, ch ng nên tôn tr ng Đ o mình thái quá mà m c h n Tôn Giáo khác; ch ng ng lu n bàn qu c s ; ch ng ng bày i u huy n ho c làm cho náo ng lòng ng i cùng m t cu c tr bình trong n c; ch ng ng dùng thói d oan mê tín mà mê ho c lòng ng i. Trong khi thuy t Đ o, n u ai kích bác mà dùng l i khiêm t tao nhã, mình c ng nên gi l y thái ôn hòa mà i áp, tr ra k nào vô l thì mình ph i nh n mà làm thnh, song ch ng nên h n gi n.

2. Khai Đ àn

Khi n khai àn làm l th ng trang cho ng i m i vào Đ o, tr c h t ph i xem coi cu c s p t n i Thiên bàn có nghi ti t và tinh t n ch ng? Nghi ti t ph i s p t theo cách th ph ng c a Đ i Đ o Tam K Ph Đ ; ch Thiên Phong ch ng àn không ng phép t chuyên canh c i nghi ti t theo ý mu n c a mình. Ch ng nên cho àn ch t n kém ti n chi vì mình h t. Ch ng ng phép thâu góp ti n chi c a ai c ; d u ai mu n gi ti n cúng v Thánh Th t ho c là nhang èn c ng ch ng ng lãnh th (ai h o tâm n Thánh Th t mà cúng); nh v y m i tránh kh i hi m nghi d ngh . Ch c s c hành Đ o mà gi ng c ch mình chánh nh v y, không nh ng là ch Tín Đ từng ph c, mà ng i ngo i Đ o trông vào c ng ch ng l i chi bác b .

M i l n khai àn, ch ng nên nhóm quá s hai m i ng i, tr ra khi nào có phép quan cho thì m i nên nhóm nhau ông o.

Hành Đ o mà gi tròn ph n s , bi t kiêng phép N c, bi t gi lu t hình, thì quy n t do tín ng ng c a mình m i không ai ph m n.

V. PH IN NGH U ĐÀN

Vào Đ o r i, ch nên l m t n g r ng nhà mình có l p v th Th ng Đ , m i b a cúng t th i là ; c n chi ph i n Thánh Th t h u àn vì âu c ng Th y v y.

Ngh nh th r t sai. Thánh Th t là nhà th chung l p ra cho ch Đ o h u t i ngày sóc v ng (1) t u n, tr c là đ ng i l cúng Th y cùng nghe thuy t Pháp, sau n a là có d p cho mình h i hi p nhau lu n bàn o c cùng xe ch t m i t ng thân.

Thánh Th t l i là n i bi u hi n n n ch n Đ o c a Đ ng Chí Tôn. Do ó mà nh n sanh m i bi t cách hành o cùng cách s p t o nghi niêm th c c a mình ra th nào; do ó mà Đ o m i đ ph thông. Cho nên ngày sóc v ng ch Đ o h u n i nào c n n Thánh Th t n i ó h u àn cho ông o, thì Đ o m i ra v th nh hành. N u m i ng i c nói nhà c ng có Th y, r i nhà ai n y cúng mãi, thì Thánh Th t t t ph i b không, y có ph i là i u i quan h cho n n Đ o l m ch ng?

Có ng i l i l m t n g r ng h nh p môn n i Thánh Th t nào c h u àn n i ó, còn m y Thánh Th t khác không c n ph i n. Xin ph i bi t r ng Thánh Th t nào c ng th m t Đ ng Chí Tôn mà thôi; Thánh Th t nào c ng là Thánh Th t chung c a Đ o, ch không ph i c a riêng ai mà phòng nói Thánh Th t n y Thánh Th t n . Gi s nh khi tr c ch mình ch a l p Thánh Th t, mình ph i nh p môn n i khác. Nay ch mình có Thánh Th t r i, mình nên h u àn ch mình cho ti n h n, m t là kh i m t công i xa, hai là kh i t n t i n l ph i.

Còn các Thánh Th t khác xa, nh mình có d p i n, l c ng nên ghé vào, m t là làm l Đ ng Chí Tôn, hai n a cho bi t ch Đ o h u n i ó.

Tóm l i, vào Đ o r i c n ph i n ng n Thánh Th t h u àn tr ra khi b n vi c nhà, m i nên v ng m t.

---

(1) Thánh Th t m t thág t i hai k àn l .

VI. ĐI UL H U ĐÀN

Cúng t Tr i Ph t qui t i lòng thành k nh. Ch Đ o h u nam n , ch Nhu, ch Tín n n h u àn ph i cho tinh khi t nghiêm trang.

V y thì:

Tr c khi n h u àn, ph i d n mình cho s ch s , h t lòng thành k nh mà kh n nguy n cùng Tr i Ph t. Đ n àn r i ph i gi l nghi cho thi t nghiêm trang.

Tr c khi ch nh àn, không ng tr c Thiên bàn mà gi n c t hay là nói i u chi ho i s cùng là kh c nh trong àn.

D u ch nh àn r i, d u ch a ch nh àn c ng v y, nam n ph i cho phân bi t th t h n hòi; c trong ngó ra, thì nam t , n h u, không c l n x n, không phép nói c i l l i, không ng l i to tí ng nh , không ng phép em chuy n ng i ngoài mà thu t l i, không ng lu n bàn qu c s , không ng n ãi i u chi huy n ho c, không ng nh c chuy n b t bình bu i tr c mà c i l y nhau, không ng h n thua r y rà, không ng nói chuy n c a Đ o h u v ng m t, không ng dùng l i quanh co xoi bói nhau, không ng gìn ý nói ch i mà k trung châm chích nhau, không ng em lên àn nh ng sách v chi khác h n là sách v mà H i Thánh ã phê chu n.

Khi nh p àn

Nh p àn ph i kh n en áo dài; môn c a Đ ng Chí Tôn thì s c ph c c tuân theo Thánh ý, m i ng i ai ph i lo ph n n y, gi cho kh i vô l v i Đ ng Chí Tôn cùng ch Th n, Thánh, Tiên, Ph t.

Ch nh àn r i, ph i phân hàng ng h u l ng l ng, khi cúng ph i cho i t nh.

Ai m c âu ph c thì qu n áo ph i oan trang theo phép Âu. Nh p àn r i, ph i i ch n không, không ng hút thu c, không ng n tr u.

Nh ng ng i u ng r u l thì không nên nh p àn. H u àn thì thân th ph i cho tinh s ch, lòng d k nh thành. Vì c tinh khi t cùng ch ng tinh khi t trong mình, thì ai bi t n y, ch ng i nào khác h n mình thì không th rõ ng. Ai n l mà trong mình không tinh khi t thì ch ng khá nh p àn, e mang l i cùng Tr i Ph t.

Tr c khi cúng Đ ng Chí Tôn, th ng có thuy t Đ o, thì c th y ph i l ng l ng mà nghe. Ai có i u chi không hi u hay là không v a ý, thì ch thuy t gi nói h t r i m i h i l i, ch ng ng cãi c gi a ch ng. Còn xin h i, thì ai xin n y h i, m y Đ o h u khác

không xen vào cãi lý. Nếu ai có mu n cãi, mu n h i i u chi, thì ph i xin phép thuy t gi , ch không ng ng i n y nói, ng i kia cãi om sòm, thì là vô l l m.

Khi cúng cùng là khi thuy t Đ o, Đ o h u nào còn h u ng c ng ph i gi cho êm t nh, không ng làm r y rà, cùng i ng l n x n, khoa gu c, khoa giày l p c p, l c c c.

VII. PH Ỉ XEM KINH SÁCH, LU T L

Sách kinh lu t l trong Đ o ch ng khác nào ng n ền soi t b c ng cho ng i gi Đ o.

Ng i ít h c c n ng c sách xem kinh, m t là m mang ki n th c cho mình, hai ng r thông o lý. Lu t Đ o là qui t c đ n s n m i ng i do theo mà hành o cho có chu n th ng, cho kh i ph m i u gi i c m. Có ng i nh p m ôn r i mà không lo h c h i theo kinh sách, gi mình theo lu t l ; m i ngày mi n cúng t th i là gi , r i than phi n r ng vào Đ o r i mà không th y ai ch bày tâm pháp o lý chi h t. Than phi n nh v y r t sai l m, vì s b n o v n h ng c h ng tri u, ai h i âu ch bi u t ng ng i. Thiên th s n, ch n kinh s n, t i mình không th nh mà xem than phi n trái l .

Đó là ph n ng i ít h c. Còn ph n ng i trí th c, tuy mình tài cao trí r ng m c đ u, ch m i b c ch n vào c a Đ o, không th nào hi u Đ o cho rành, mà đ u có hi u thông o lý i n a, c ng nên xem kinh sách nào thu nay mình ch a c n, vì kinh sách y có l c ng giúp thêm ki n th c cho mình nhi u ít. V l i, tuy mình tài trí m c đ u, ch m i u c , th nào hi u th u tôn ch cùng lu t pháp o m u cho rành r . Ví d nh m t v thông minh kia sang n x l n , mu n bi t ng s a n i y, c n ph i h i th m ng i b n th , ch có âu t ph mình là ng i thông thái không c n chi ph i h i han n k th ng nh n thi u h c. Vì c Đ o c ng v y; mình gi i là gi i v ph ng đi n khác mà thôi, ch m i vào c a Đ o, t c c n ph i h i Đ o n i ng i thông Đ o tr c mình, ho c là h c c u n i kinh sách. Đ n khi r thông o lý rành r r i, nh trí th c c a mình ra công nghiên c u thêm n a, có l mình s tr i h n ng i ã ch đ n cho mình tr c ó, r i mình có th tr c tác ra nhi u sách v có giá tr h n sách v mà mình ã xem trong bu i nh p m ôn c u Đ o.

VIII. PHẢI XEM KINH SÁCH TH NÀO?

Kinh sách v n do n i các Ngài rõ thông o lý so n ra, song các b c y v n c ng ng i phạm nh mình (1) nên c ng có ch sai l m s sót; vì v y mà kinh sách t n i m y v y so n ra c ng có ch khuy t i m sai l m. V l i kinh sách làm ra ph i h p th i tùy th . Có nhi u quy n kinh x a sách c i v i i tr c thì r t h p th i, mà i v i i nay l i có l m i u không h p. (Tác gi không tr ng b ng c ra ây là không mu n kích bác n kinh sách nào c).

V y nên, mu n c kinh sách nào cho c b ích, là c n bi t suy ngh nghiên c u, kho n nào chánh lý lòng, o n nào m h ch nên tin v i, ch nào h p theo th i th thì nghe, kho n nào ngh ch v i tôn ch mình th i b . Ch ng nên quá tin n i kinh sách, ch nên t ng r ng kinh sách c a Thánh Hi n làm ra c th y, nên d y sao ph i nghe n y; c sách nh v y thì nguy hi m ó. Kinh sách có ch áng tin mà có ch c ng không nên tin v y; n u tin h t thì ph i l m l c; c kinh sách mà không bi t phân bi t i u nào h u lý, i u nào phi lý, c kinh sách mà trí th c không bi t m mang, t t ng không bi t dò l ng thành ra ã t n công vô ích l i còn làm nô l cho kinh sách n a; nh v y thà là ng c là h n. Sách có câu: "T n tín th b t nh vô th ". Ngh a là : "Tin h t sách ch ng b ng c c sách". (*)

Thu nay nhi u ng i quá tin n i kinh sách i n x a, c nh m m t tin theo t ng ch , nghe t ng câu, r i hi u sái, tin l m, kh tâm luy n Đ o. Than ôi! Đã không n ch ng, thì ch l i còn h i n tinh th n là khác. y v y, xem kinh sách rõ thông o lý thì nên, ch do theo ó mà luy n Đ o thì nguy l m, vì h hi u l m m t m y thì c ng h i cho châu thân.

Mu n luy n Đ o cho n ch ng, tr c h t ta c n ph i tu âm ch t và l p công b i c cho y; n khi công viên qu mãn r i, m t câu tâm pháp ch n truy n c a Th y ta là Đ c Ng c Hoàng Th ng Đ c ng cho ta hi u Đ o. V l i Đ c Th ng Đ có d y r ng: "Kinh i n giúp i siêu phạm nh p Thánh ch ng khác chi a n c m. Ch ng có nó k n c m b c tay c ng n ng". Ý Đ ng Chí Tôn mu n nói nh v y: "Kinh i n t nh a, luy n Đ o t nh n c m. Ng i âm ch t, o c mà rõ thông kinh i n, thì luy n Đ o r t gi n ti n, t nh ng i n c m có a v y. Còn ng i có âm ch t, o c mà không rõ thông kinh i n i n a b t quá luy n Đ o khó m t chút v y thôi, th nào luy n c ng thành ng, t nh k n c m, d u không a, b c n c ng xong v y".

Tóm lại, vào các Đoribit kinh của sách này, thầy u nên xem cho biết, song cần phải xét suy chiêm nghiệm, phân biệt gì chớ thì cảm là bích ./.

---

(1) Xin chỉ một ngày kinh của vua là của Thánh Tiên làm ra hết; dù cho thì của Thánh Tiên của, cho lúc so ra kinh của, các Ngài của vua còn phạm, thì tất phải còn lầm lạc.

(*) **Ph ghi:** Chúng tôi nghĩ câu trên có thể là "Tin hết sách của ông không của sách".

PH NG CHÂM HÀNH Đ O

Son Gi

Th ng Đ u S LÊ V N TRUNG

H i Thánh Gi B n Quy n

Gi y xu t b n S 2909 BTT/BC3/XB ngày 12-10-1964

Tái b n n m Canh Tu t – 1970
